BIBLIJSKE LEKCIJE

Primajte moju pouku, a ne srebro, i znanje radije negoli birano zlato. Izr. 8:10

VUKA, HRVATSKA, 31. SRPANJ, 2026.

MATO TOKIĆ

APOSTOL NEZNABOŽACA – „TKO NIJE SA MNOM, PROTIV MENE JE“

Nakon što je Pavao završio svoje drugo misionarsko putovanje, vratio se u Antiohiju odakle je i krenuo na put. U Antiohiji je proveo nekoliko mjeseci, te je nakon toga krenuo na svoje treće misionarsko putovanje. Vidjeli smo da je njegovo prvo misionarsko putovanje trajalo oko dvije godine, a drugo oko 3 godine. Međutim, treće je bilo najduže i trajalo je četiri do pet godina. Svi gradovi koje je Pavao tada obilazio su se nalazili u Istočnom Rimskom Carstvu. Antiohija se nalazila u Siriji, a Sirija je kao država bila na poluotoku Azijskog kontinenta. Taj dio Azije ili taj poluotok se danas naziva mala Azija. U vrijeme Rimskog Carstva taj dio Azije se nazivao pokrajina Azija. Kao i prva dva, Pavao je svoje treće misionarsko putovanje započeo iz Antiohije. „**Nakon što je ondje (u Antiohiji) proveo neko vrijeme, otputova te prođe galacijskim i frigijskim krajem utvrđujući sve učenike.“ (Djela 18-23)**

Nakon što je u maloj Aziji obišao neka mjesta, Pavao je stigao do grada Efeza koji je bio smješten uz more. Efez je bio veliki trgovački grad kroz koji je svakodnevno cirkuliralo jako puno ljudi. Iako je što se tiče morala bio centar raznoraznih poroka, zbog svog položaja bio je pogodan za širenje evanđelja. U ovom gradu je apostol Pavao upoznao ljude koji su bili učenici Ivana krstitelja, a jedan od tih učenika se zvao Apolon. Pošto ovi ljudi nisu bili u potpunosti upoznati sa Kristovim naukom, Kristovi učenici su im detaljnije otkrili evanđelje. Kada su ovi ljudi čuli i prihvatili istinu, pogotovo Apolon, postali su zaista moćno oruđe u Božjim rukama za širenje evanđelje. **„Tada je u Efez stigao neki Židov imenom Apolon, rodom Aleksandrijac, čovjek rječit i silan u Pismima. Bijaše on upućen u put Gospodinov; a kako je bio gorljiv u duhu, govorio je i naučavao pomno o Gospodinu, premda je znao samo za Ivanovo krštenje. I poče on smjelo govoriti u sinagogi. Kada ga čuše Akvila i Priska, uzeše ga oni k sebi te mu točnije izložiše Božji put. Kada je naumio prijeći u Ahaju, napisaše braća učenicima ohrabrivši ih da ga prime. A kada je došao, mnogo je pomogao onima koji su povjerovali po milosti: jer je silno uvjeravao Židove, i to javno, dokazujući putem Pisama da Isus bijaše Krist.“ (Djela 18:24-28)**

Iz samog ovog događaja, bilo bi dobro da izvučemo jednu jako bitnu pouku. Kada je apostol Pavao pitao ove učenike Ivana krstitelja da li su primili Svetog Duha, oni su ostali zbunjeni. **„Dok je Apolon bio u Korintu, Pavao, prošavši gornjim krajevima, dođe u Efez. Našavši neke učenike, reče im: “Jeste li, budući da ste povjerovali, primili Duha Svetog?” Rekoše mu oni: “Nismo ni čuli da postoji neki Duh Sveti.” I reče im on: “U što ste onda kršteni?” A oni rekoše: “U Ivanovo krštenje.” Tada Pavao reče: “Ivan je krstio krštenjem pokajanja govoreći narodu neka vjeruje u onoga koji dolazi poslije njega, to jest u Krista Isusa.” Čuvši to, krstiše se u ime Gospodina Isusa. A kada je Pavao položio na njih ruke, dođe na njih Duh Sveti; i govorahu u jezicima i prorokovahu. A bijaše u svemu dvanaestak muževa.“ (Djela 19:1-7)** Kao što vidimo, ovi ljudi su bili Židovi, učenici Ivana krstitelja i nisu bili upoznati sa djelom koje je Krist činio putem svog Svetog Duha. Iako nisu bili upoznati u potpunosti sa Kristovim naukom, kada im je Bog poslao evanđelje i otkrio istinu o djelovanju Svetog Duha, odmah su prihvatili svjetlost istine. Nakon što su prihvatili istinu, krstili su se u ime Isusa Krista i stupili u Božju zajednicu.

Što bi se naprimjer desilo da ovi ljudi nisu htjeli prihvatiti evanđelje nakon što im ga je Bog otkrio u većoj svjetlosti? Pročitat ćemo sada što bi se dogodilo i što se uvijek događa kada ljudi ne žele prihvatiti istinu koju im Bog šalje. **„*No kako neki bijahu okorjeli i ne vjerovahu*, nego pred mnoštvom *govorahu ružno o tome Putu*, odstupi on od njih i odvoji učenike te je svakodnevno raspravljao u školi nekog Tirana.“ (Djela 19:9)** Vidimo da su se svi oni koji nisu htjeli prihvatiti evanđelje počeli buniti protiv istine. Oni jednostavno nisu htjeli prihvaćanjem istine stupiti u Božju zajednicu i započeti svoj kršćanski put. Zato su počeli ružno govoriti o *kršćanskom Putu*. Pavlu i vjernim učenicima nije ostalo ništa drugo nego da se sklone od ovih ljudi. Uvijek kada čovjek ne želi prihvatiti istinu i krenuti kršćanskim putem, on nastavlja svojim putem da se bori protiv istine. Ljudi u suštini imaju samo dvije opcije, prihvatiti istinu ili je odbaciti. Ako odaberu da ne prihvate istinu, tada idu putem kojim se bore protiv Boga i Božje zajednice. Ovo svatko od nas treba uvijek imati na umu. Nikada ne postoji neko neutralno stanje u kojem osoba nije na jednoj ili drugoj strani. Isus je o tome jasno govorio: **„Tko nije sa mnom, protiv mene je, i tko ne sabire sa mnom, rasipa.2 (Matej 12:30)** Kada Bog čovjeku pošalje svjetlost istine, tada čovjek postaje odgovoran za tu svjetlost. U slučaju ovih učenika Ivana krstitelja, vidimo da su ov i ljudi bili ponizni i otvoreni za prihvaćanje Istine, odnosno Krista. Kada su čuli istinu, prihvatili su je svim srcem, te nastavili dalje kršćanskim putem kojim ih je Bog vodio. Krenuli su odmah svjedočiti istinu svojim životima.

Iako je grad Efez bio jedan od najnemoralnijih gradova u maloj Aziji, Bog je silno djelovao preko Pavla. O Pavlovom djelu čitamo: **„Neobična čudesa činio je Bog po rukama Pavlovim, tako da su čak i rupce za znoj ili pregače s njegova tijela stavljali na bolesnike pa su ih ostavljale bolesti i izlazili su iz njih zli duhovi.“ (Djela19:11,12)** Bog je preko Pavla činio čuda i mnogi su na temelju tih čuda prihvatili istinu i postali kršćani. Međutim, bilo je i onih koji su bili impresionirani čudima, ali nisu htjeli prihvatiti istinu. Nažalost, takvi nisu htjeli u poniznosti prihvatiti istinu, nego su pokušali činiti čuda u svojoj sili, pokušavajući izgoniti demone. **„Tada pokušaše i neki Židovi, istjerivači duhova koji su se potucali naokolo, zazvati ime Gospodina Isusa nad onima koji su imali zle duhove, rekavši: “Zaklinjemo vas Isusom kojega Pavao propovijeda.” A bijahu to sedmorica sinova nekog Skeve, židovskoga velikog svećenika, koji su tako činili. I odgovori zao duh i reče: “Isusa poznajem i Pavla znam, ali tko ste vi?” I skoči na njih čovjek u kome bijaše zao duh te ih nadvlada i nadjača, tako da oni goli i izranjavani pobjegoše iz one kuće. To postade poznato svim Židovima i Grcima koji su živjeli u Efezu pa ih je sve spopao strah i veličalo se ime Gospodina Isusa. (Djela 19:13-17)** Kao što vidimo, ovi lažni istjerivači demona su jedva ostali na životu. Ovaj njihov pokušaj djelovanja bez Božje sile, te njihovo stradanje, brzo se proširilo gradom. To je dovelo do toga da su svi Grci i Židovi u gradu prepoznali Božju, odnosno Kristovu silu u Pavlovom djelovanju.

Nakon svih ovih čudesnih Božjih djela u Efezu, Pavao je poželio otići u Jeruzalem. Također je imao želju iz Jeruzalema otići u Rim posjetiti braću. **„Nakon što se sve to ispunilo, naumi Pavao u duhu, kada je prošao Makedonijom i Ahajom, poći u Jeruzalem, rekavši: “Nakon što budem ondje, morat ću i Rim vidjeti.” (Djela 19:21)** Ipak, dok je Pavao još bio u Efezu, pojavio se jedan ozbiljan problem. Grad Efez je bio poznat po lažnom božanstvu. To lažno božanstvo se zvalo Artemida (Dijana) Efeška. Širenjem istine o pravom Bogu u gradu Efezu, koji je bio idolopokloničkи poganski grad, bio je ugrožen posao izrade kipova lažnom bogu. Sotona je ovo iskoristio kako bi preko pogana koji nisu htjeli prihvatiti istinu, podigao veliku pobunu u gradu protiv kršćana. O ovom događaju čitamo: **„Jer neki srebrnar po imenu Demetrije, koji je izrađivao**

srebrne Dijanine hramove i donosio nemalu dobit obrtnicima, okupi sve njih zajedno s onima koji su se bavili takvim poslom, i reče: "Gospodo, znate da je u tome umijeću naše bogatstvo. A vidite i čujete da je, ne samo u Efezu, nego gotovo po svoj Aziji, taj Pavao uvjerio i odvratio mnogo naroda govoreći da nisu bogovi oni koji su rukom izrađeni. Tako da ne samo što postoji opasnost da nam propadne zanat, nego i da bude prezren hram velike božice Dijane i uništeno veličanstvo nje kojoj se klanja sva Azija i svijet." Čuvši to, ispuniše se gnjevom pa povikaše, rekavši: "Velika je Dijana efeška." I uskomeša se sav grad pa jednodušno navališe u kazalište vukući sa sobom Gaja i Aristarha, Makedonce, Pavlove suputnike. A kada Pavao htjede među narod, učenici mu ne dopustiše." (Djela 19:24-30) Kada je nastao ovaj metež, učenici nisu dopustili Pavlu da se pojavi na skupu, jer bi ga razjarena rulja vjerojatno usmrtila. Pavao se morao skloniti i sačekati da se razjarena svjetina smiri. **„Nakon što je prestao metež, dozva Pavao k sebi učenike te ih izgrli i otputova za Makedoniju. Prolazeći tim krajevima, i hrabreći ih mnogim riječima, stiže on u Grčku te ostade ondje tri mjeseca. A kako mu Židovi upravo kada je htio otploviti za Siriju postaviše zasjedu, odluči on vratiti se kroz Makedoniju." (Djela 20:1-3)** Nakon što se metež smirio, Pavao je pozdravio braću u Efezu i nastavio dalje. Na daljem putu Pavao je obišao mnoga mjesta u Makedoniji i Grčkoj, ali kada se vraćao u malu Aziju, nije svratio u Efez. Otišao je u grad Milet koji je bio južno od Efeza. Kada je bio u gradu Miletu, odlučio je pozvati starješine zajednica da dođu iz Efeza u Milet. „**No iz Mileta poruči on u Efez i sazva starješine crkve. Kada oni stigoše k njemu, reče im: "Znate kako sam se od prvoga dana kada sam stigao u Aziju ponašao sve vrijeme koje sam proveo s vama služeći Gospodinu sa svom poniznošću uma, i s mnogim suzama i kušnjama koje su me zadesile zbog židovskih zamki; i kako ništa što vama bijaše korisno nisam prešutio, nego vam navijestio, i poučavao vas javno i po kućama svjedočeći i Židovima i Grcima o pokajanju Bogu i vjeri u našega Gospodina, Isusa Krista. sada, evo, svezan u duhu idem u Jeruzalem, ne znajući što će me tamo zadesiti, osim što mi Duh Sveti u svakome gradu svjedoči govoreći da me očekuju okovi i nevolje. Ali ništa me od toga ne dira, niti mi je stalo do života; tako da s radošću dovršim svoju trku i službu koju primih od Gospodina Isusa, da potpuno posvjedočim evanđelje Božje milosti. I sada, evo, znam da više neće vidjeti moje lice nitko od vas posred kojih prođoh propovijedajući Božje kraljevstvo. Stoga vam svjedočim u ovaj dan da sam čist od krvi sviju, jer nisam propustio navijestiti vam sav naum Božji. (Djela 20:17-27)** Održavši govor pred okupljenom braćom, otkrio im je da mora ići u Jeruzalem i da ga oni više neće vidjeti. Iako je Pavlovu braću obuzela velika tuga na ovu vijest, Pavao je ohrabrio braću stradanjima za Krista na svom kršćanskom putu. Iz ovog Pavlovog obraćanja, možemo jasno vidjeti da je bio spreman ako treba i položiti svoj život za Krista. U Pavlovom iskustvu doslovno su se ispunile Kristove riječi: **„Tko voli svoj život, izgubit će ga; a tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni. Ako mi tko služi, neka me slijedi; i gdje sam ja, ondje će biti i moj sluga. Ako mi tko služi, počastit će ga moj Otac." (Ivan 12:25,26)** U ovim stihovima nam je također otkrivena suština kršćanskog života i kršćanskog puta. Vidimo da kršćanski život nije neki naš sebični život prožet ugađaju sebi na ovom svijetu. Kršćanski život je život samog Isusa Krista u nama, a taj život je nesebično podaren svakom ljudskom biću Kristovom smrću. Također, kršćanski put nije *neki naš put* kojim trebamo ići da bi sačuvali svoj život. Kršćanski put je put kojim nas Bog vodi u Kristu da bi nas spasio za vječnost.

Prije nego što se Pavao rastao sa braćom, uputio im je jedno ozbiljno upozorenje. O tome čitamo: **„Pazite, dakle, na sebe i na sve stado nad kojim vas je Duh Sveti postavio nadglednicima, da pasete crkvu Božju, koju je on otkupio vlastitom krvlju. *Jer znam to da će se nakon moga odlaska uvući među vas okrutni vukovi, ne štedeći stado*. I od vas samih ustat će neki da, *govoreći izopačenosti*, odvuku učenike za sobom. Stoga bdijte sjećajući se da tri godine noć i dan nisam prestajao sa suzama opominjati svakog pojedinog. A sada vas, braćo, povjeravam Bogu i riječi njegove milosti, koja je kadra izgraditi vas i dati vam baštinu među svima koji su posvećeni. (Djela 20:28-32)** Pavao je upozorio svoju braću u Kristu na jedno podmuklo Sotonino djelovanje. Kada Sotona ne može oslabiti zajednicu svojim djelovanjem izvana preko nevjernih ljudi, onda pokušava oslabiti zajednicu iznutra. Njegov cilj je da pokuša zavladati srcem nekog pojedinca unutar zajednice, tako što taj pojedinac počne činiti kompromis s grijehom. Kada uspije u svom naumu, onda pojedinca koji živi u grijehu nadahnjuje da opravdava svoje grešno stanje na način da izvrće istinu. Tako Sotono polako razbuktava pobunu unutar Božje zajednice praveći razdor. Zato svaki kršćanin na svom kršćanskom putu uvijek mora paziti da ne čini nikakav kompromis s grijehom, jer ako se to desi, on će prije ili kasnije započeti otvorenu pobunu protiv istine, Boga i njegove zajednice.